

Spred fortælleglæden

– i fortælligens magiske verden med Anette Jahn

“Spred fortælleglæden” er blevet en stor succes lidt over 100 pædagoger og medhjælpere og cirka 65 af Børneringens 90 institutioner har indtil nu været igennem workshoppen. Men hvad er det egentlig fortælling kan? Og hvorfor er netop fortælling så fin i en pædagogisk sammenhæng? Det kan daglig leder af Måle Fortælleteater Anette Wilhelm Jahn fortælle meget mere om. Sammen med Børneringens organisationskonsulent Marie Lønberg har hun, i anledningen af Børneringens 75 års fødselsdag sidste år, udviklet fortælleprojektet “Spred fortælleglæden” for Børneringens medleminstitutioner.

AF SANNI MARIA P. KORSGAARD

En fortælleæske med eventyrlige illustrationer og inddragende oplæsning

Projektet består af to kursusgange med Anette Jahns fortælleworkshop. Hver af de deltagende institutioner får også en gave, et særligt fortælleværktøj - en æske med Eventyret om Prinsessen og Skrubtussen. I æsken ligger 14 fortælleplader i tykt pap med tekst og ide af Anette Jahn og eventyrlige illustrationer af Susse Volander. Samtidig har institutionerne haft mulighed for at få Anette Jahns forestilling om Prinsessen og Skrubtussen ud til deres institution.

“I anledningen af Børneringens 75 års fødselsdag ønskede vi at give en gave til både børn og personale, der kunne sprede glæde gennem samvær, nærvær og fordybelse i fortællinger og eventyr. En gave der understøtter og opkvalificerer de kreative læringsmiljøer i institutionerne - og samtidig giver oplevelsen af at være en del Børneringen og deltage i et større fagligt fællesskab”, fortæller Marie Lønberg.

Du bliver tydelig som det menneske du er - det kan børnene lide

Der er en intim, tryk og hyggelig stemning allerede fra morgenen, men også lidt spændt. Man kan mærke at deltagerne har set hinanden før. De er glæder sig til at komme igang, vise hinanden, hvad de har fået ud af den sidste kursusgang og høre om de andres erfaringer. Men først skal vi have en fortælling, siger Anette Jahn, der efter at lyset er slukket levende og gestikulerende kaster sig ud i fortællingen om “De niogfyrre troldmænd” og den lille konge, der til sidst får nok af alt det trolddomskunstneri og beslutter sig for at afholde en kunkurrence mellem troldmændene for at

Anette Jahn

udvælge den bedste. Hold da op, hvor kan hun fortælle, og hvor er hun dygtig. Det er med stor gestik, arm- og benbevægelser og gribende udtryk fra glæde og sorg, til forskrækkelse og spænding. Billederne vælter frem, følelser, stemninger, ord, minder og identifikation. Man

mærker det på egen krop og sind hvad fortællingen gør. Det hele kommer i spil og ud over at man føler sig underholdt og tryllebundet er det også facinerende at man kan sidde der i et kursuslokale og glemme alt om tid og sted.

Anette Jahns mission er, at pædagogers arbejde med fortælling skal være lystbetonet, det skal udspringe af pædagogernes eget engagement og lyst til at fortælle og ikke nødvendigvis af et på forhånd opsat mål for fx et læreplanstema. Hun er interesseret i at deltagerne finder deres egen stil, det der passer til dem og der hvor de kan se sig selv. “Det handler om at stille sig spørgsmålet, hvad er det jeg vil med denne her historie”, siger hun, “at turde møde børnene med sine egne følelser. På den måde bliver du tydelig som det menneske du er, og det kan børnene godt lide”. Og man må da også sige at deltageres lyst, personlige stil og motivation er kommet i spil. Undervejs i workshoppen fortæller deltagerne, hvad ▶

de har fået med sig siden sidst. Det er tankevækkende at høre hvor kreativt og forskelligt deltagerne har grebet fortællingen an, alt efter hvilket ståsted de havde og hvad de har følt sig trygge i.

Hvad har deltagerne fået med sig?

Christian Samsø fra Børnhuset Syd i Greve fortæller at han har afprøvet to forskellige forløb siden sidst. "Det første blev alt for stift, det kom til at handle alt for meget om at jeg skulle huske bestemte dele af historien, ord og vendinger. Jeg havde ikke helt mig selv med", fortæller han. Men så fandt Christian på at lave "De tre bukkebruse" i en musikfortælling, hvor det blev mere legende og børnene var inddraget. Trommerne var de tre bukkebruse, rasleæggene var den brusende flod, den største og mest buldrene tromme var trolden. Sådan fik børnene i et rytmikforløb fortalt og selv spillet historien, om "De tre bukkebruse". Christian fortæller om sin erfaring, "alt det der med, at det kun foregår oppe i hovedet, det bliver for korrekt og kedeligt, det skal være mere lystbetonet derfor virkede det med musikken for mig og dermed også for børnene".

Christians kollega Nazmije fortæller, "jeg troede aldrig jeg skulle komme til at bruge fortælling i mit arbejde, jeg troede ikke at jeg turde". Nazmije er medhjælper i Børnhuset Syd i Greve og har ikke dansk som sit primæresprog, så hun kæmper stadig lidt med det danske, som hun er ved at lære. "Det var faktisk min kollega, der sagde; "det her er lige noget for dig" - og jeg er simpelthen så glad for at jeg kom med. Jeg har fundet ud af at jeg godt kan fortælle historier, jeg skal bare gøre det på min egen

måde, hvor børnene er med", smiler Nazmije og fortæller om en episode, hvor hun havde brugt forskellige legetøjsfigurer og havde fået børnene til at fortælle med.

Max Klinke og Lisbeth Henmar er kollegaer og kommer fra Husum Menighedsbørnehave. De er begge fortællere i forvejen, de kommer fra en musik og kreativ børnehave, der er vandt til at bruge fortælling, men har alligevel fået et boost. "Vi har fået en masse nye greb og værktøjer vi lige kan skrue og justere på", fortæller de.

Lisbeth Henmar fortæller om et forløb hun havde, hvor hun fortalte historien om Rødhætte, som hun har fortalt så mange gange før. Stemningen var sat med stearinlys, picniktæppe, kurven og den røde hætte. "De kom ned til mig og var helt umulige, som min kollega sagde, den ene snurrede rundt på rumpetten, en anden var ked af det, to skændtes og en tredje ville bare op og lege igen. Men det var ren magi, der skete et eller andet", fortæller Lisbeth. "Jeg fortalte det på en anden måde, jeg turde gå med børnene ind i det der følelsesrum, der opstod og at blive der med dem. Jeg var bedre til at få dem inddraget. De bød alle ind og selv en af de helt små og forsigtige drenge tog mod til sig og ville godt være ulven bagefter, for han syntes da egentlig det var synd, hvis der ikke var nogen der ville være den".

Sådan var der mange historier om hvordan projektet om at fortælle var blevet grebet af de forskellige deltagere. Nita og Charlotte

fra Prinsessparken i Karlslunde fortalte om nogle længere aldersopdelte forløb de havde haft med både eventyrrejser, inddragende oplæsning, samtaler om svære ord, ture i skoven med troldeleg og indsamling af blade, kreative processer med børnenes egne illustrationer, farvelægninger og til sidst de ældste børns egen lille animationsfilm med lyd og figurer på Ipaden i programmet "Bookcreator".

I løbet af workshoppen lærer vi også nogle nye sanglege og dramalege til Eventyret om Prinsessen og skrubtussen, vi bliver inviteret på en rejse tilbage i barn-

Faktaboks:

- Anette Jahn er oprindeligt uddannet antropolog, men har i ca. 10 år arbejdet med dramatisering og fortælleteater.
- Hun er daglig leder af Måle fortælleteater, der tager rundt med fortælleforestillinger, kurser og fortælleprojekter i hele landet.
- Den levende fortælling står enten alene eller væves sammen med musik.
- Anette Jahn er meget optaget af kontakten mellem fortæller og publikum, derfor laver hun ofte forestillinger, hvor børnene aktivt deltager med sang og bevægelse.
- Anette Jahn er også med i huskunsterordningen.

Se mere på: www.maalefortaelleteater.dk
Eller find Anette Jahn på Facebook.

dommens land, hvor vi hver især skal finde vores barndomsyndslingsstræ, og sådan ryster og trommer Anette Jahn flere gange forskellige fortælle- og dramaøvelser ud af ærmet

Men hvad er det fortælling kan og hvorfor er det sådan et godt redskab for pædagoger?

Fortælling handler om menneskeligt nærvær, de menneskelige grundfølelser, identifikation og så er der bare en særlig kraft i eventyr, som man ikke finder mange andre steder. Billedsproget i eventyr og fortælling er så stærkt og ofte langt mere virkningsfuldt end det psykologiske sprog.

Tænk bare på ensomheden i Den lille pige med svovlstikkerne, hvordan er det billede i forhold til ordet "ensom"? En fortæller kan skabe fællesskab og tilstedevær mennesker imellem og så har man jo muligheden for at formidle både viden, værdier og følelser via fortællingen.

Hvad er de vigtigste "grundregler" for fortælling, hvis man er en ny fortæller? Hvordan kommer man igang med at fortælle?

Det handler bare om at gå igang, fortæl, fortæl, fortæl. Øv der på den samme fortælling og fortæl den igen og igen. Børn er jo fantastiske lyttere fordi de er så taknemmelige. De elsker når voksne vil fortælle noget og så skal de nok give en ærlig respons, siger Anette Jahn.

"Og fra den dag af, var Den lille troldmand, Kongelig Hoftroldmand og Kongens bedste ven" - Sådan sluttede Anette Jahns fortælling om "De 49 troldmænd", og sådan slutter denne fortælling. Snip snap snude så er den historie ude - men snart kan en ny begynde...

Fold og klip de fineste påskehilsner...

100 ark
79,95

Se mere her
olisan.dk
Webshop og butik ved Aarhus - anno 2005 - 61277692

copla
leg, læring og bevægelse

Motorisk leg

TILBUD
Ved bestilling inden 1/5-2017, er der gratis levering og montering

**Helhedsplaner - Rådgivning - Foredrag- Kurser
Salg af legeredskaber**

Rolleleg

www.copla.dk
Tlf: 51 52 01 40